

De Postrijder der provincie Limburg

ABONNEMENT

binnen de stad, 7 fr. per jaar.

buiten de stad, 8 fr. »

Een blad afzonderlijk 15 centiemen.

Aankondigingen 15 centiemen per drukregel.

MEN SCHRIJFT IN

te Tongeren bij M. COLLÈX, uitgever en eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

verschijnende dinsdags, donderdags en zaterdags.

TONGEREN, DEN 1ste FEBRUARI.

Kerkelijke staat.

Men schrijft uit Rome :

De 10de algemeene congregatie werd op den 14 dezer gehouden.

Men verhaalt dat bij den aanvang de Vaders van het Concilie herinnerd werden aan den eed, dien zij hebben afgelegd om het geheim te bewaren omtrent alles wat in de congregatie voorvalt. Sommige bisschoppen zouden zich beklaagd hebben, eenige der dagbladen een geheel onjuist verslag van hunne redevoeringen hebben gegeven. In hoeverre dit bericht is, kunnen wij niet beoordeelen; wij hebben gemeend het te moeten mededeelen in navolging van alle italiaansche en fransche katholieke bladen en om onze lezers op het hart te drukken, dat zij volstrekt geen gewicht hechten aan hetgeen de liberale bladen goedgevonden van het gebeurde in de geheime zittingen te verhalen.

Op den volgenden dag, d. i. 15 januari, werd de 11de algemeene congregatie gehouden, nadat door den aartsbischop van Antivari en Scutori Mgr Pooten, de mis van den H. Geest had opgedragen. Zooals men bemerkt heeft, werd tot heden alleen aan kardinalen en aartsbisschoppen de eer bewijzen van de H. mis bij den aanvang der congregatie te mogen opdragen. In deze zitting traden achtereenvolgens zes sprekers op, namelijk Mgr Losanna, bisschop van Biella in Piëmont, Mgr Caixal y Estrada, bisschop van Urgel in Spanje, Mgr Devoucoux, bisschop van Evreux in Frankrijk, Mgr Luch, bisschop van Salamanka in Spanje, Mgr Demartis, bisschop van Gallati Naovo in Sardinië en Mgr Ramirez y Vasquez, bisschop van Badajoz in Spanje.

Men bemerkte dien dag dat er nieuwe voorzorgen genomen waren om het geheim des Concilies te bewaren. Er was namelijk een verbod uitgevaardigd om de Conciliezaal te naderen, wat vroeger toegelaten werd, wijl men geen argwaan koesterde. Men had ontdekt dat er een echo bestond, die het mogelijk maakte dat men aan het tegenovergestelde einde van de bank, waarin het Concilie vergadert, eenige duidelijk uitgesproken woorden opving; weer men daarbij dat liberale correspondenten slechts een enkel woord behoeven om er een geheel roman op te bouwen, dan is het raadseel reeds opgelost van waar de talloze valsche verslagen van de redevoeringen der bisschoppen komen, die men in de liberale bladen vindt.

De tegenwoordigheid van 4 à 500 bisschoppen heeft dit jaar een buitengewoon luister bijgezet aan het feest van St. Pieters Stoel te Rome. Op den 18 dezer werd door Z. H. in de vatikaansche basiliek pauselijke kapel gehouden. Z. H. begaf zich ten 10 1/4 ure naar de gregoriaansche kapel waar hij zich met de pauselijke versierselen bekleede; vervolgens werd hij met de tiara op het hoofd en in de *sedia gestatoria* gezeten, door een gedeelte van de basiliek gedragen, waarna hij plaats nam op zijn troon, van waar hij de ontzaglijke volksmenigte geheel kon overzien. De H. Mis werd opgedragen door kardinaal Monaco la Valletta op het altaar der Belijdenis, waarboven de Stoel van den H. Petrus hing, die met de grootste zorgvuldigheid en den diepsten eerbied bewaard wordt.

De Oostersche bisschoppen hebben een *postulatum* ondertekend, waarin zij 't kwaad aanduiden, dat voor de Kerk, de geloovigen en de samenleving uit den onrechtvaardigen oorlog, de « moordering in 't groot » voortspruit. Zij vragen een verklaring van dit gedeelte van 't kanoniek recht, dat betreft het recht der menschen, den aard des oorlogs, en alles wat er een plicht of eene misdaad van maakt.

Men verzekert, dat de Maronieten, de Cophten, de Syriërs en andere prelaten van den Latijnschen ritus, gezamenlijk met de Amerikaansche bisschoppen ondertekend hebben.

In de vergadering van 't Concilie, van 22 januari, heeft Mgr. Morcyra, amerikaansche bisschop van Guemanga, op zulke hartroerende wijze en in zulke ernstige woorden, vol van den geest Gods, gesproken, dat in die aanzienlijke vergadering, bij 't verlaten der tribunen, bij door allen is toegejuicht geworden. Het is de eerste maal, dat dergelijke betooging plaats had.

De ziekte der granen.

Dikwijls hoort men in den buiten spreken over de granen ziekten, maar de meeste landbouwers kennen noch het slach der kwaal noch hare oorzaken; zij noemen dit alles *verrotting* en vergenoogen zich met te zeggen: « Men weet

drommels niet van waar dat mag henen komen! » (Of wel zij vatten meer of min ongerijmde denkbeelden op nopens welke het goed is eenig licht te werpen.

De granen zijn meer of min onderhevig aan zekere bepaalde ziekten, hetzij door insecten of andere schadelijke dieren, hetzij door meteorische invloeden, hetzij vooral door zekere zuigplanten.

I. — *Schadelijke dieren en luchts-invloeden.*

De dieren welke het meest de granen schaden zijn in 't algemeen de slekken, de wormen, de witte maden (larven van den meikever), de gestreepte *taupin*, die de wortelen doorsnijden en de kraag of het binnenste der stengels doorknagen.

Het meest praktisch middel dat aan te wenden is ter vernieling dezer dieren, is eene sterke indrukking bij middel van de rolle.

De kornbrand of nigelle, ontvorming en verkrenking van het graan, is te wijten aan de aanwezigheid van een klein diertje, genaamd *anguillula*.

De late lenteverst, de hagel, de aanhoudende regens, vooral in den bloeitijd, zijn de gewone oorzaken van den val der bloemen, door het bloemstof te doen bersten en uitstorten. Dit is het bevruchtend stof, alvorens het op het griffelteeke komt, hetwelk het boveinde is van den stamp, vrouwelijke hulze van de bloem. De stamp, zelve, samengesteld zijnde uit eene vochtige zelfstandigheid en hebbende op desselz oppervlakte kleine knobbels, zoo is het bloemstof dat op het griffelteeke komt, teruggehouden, en zich in aanraking bevindende met een vochtig lichaam, berst het: dan daalt het bevruchtend vocht op de eijzen in den vruchtknoop aanwezig, en door een bijzonder wonder schenkt het 't leven aan de kiemen. Aldus ontstaat de bevruchting. Men zal derhalve verstaan hoe dat aanhoudende regens gedurende den bloei de vorming der vrucht kunnen beletten. Inderdaad, indien het uit het beurzeken ontsnapte bloemstof den invloed der vochtigheid gewaar wordt alvorens het griffelteeke te bereiken, berst het, en diensvolgens geschiedt er geene bevruchting en geene vruchtvorming.

De al te overvloedige dauw, de mist, geven aanleiding tot het toeval gezegd *ventaison*. Als het graan van water doordrongen is, verhit het bij het opstaan der zon, het water zet zich uit, en door van volume te vermeerderen doet het 't graan bersten, en vervolgens ziet men het meel, dat nog in melkachtigen staat verkeerd, weg vloeien. Men voorkomt dat gevaar door eene gespannen koord over den akker te trekken. Van daar een lichten schok die voldoende is om de waterdruppels te doen vallen die aan de haren hangen.

(Wordt vervolgd.)

Men schrijft uit Luik, 29 januari :

Het schijnt dat er een proces zal ingespannen worden ter gelegenheid van het groot lot van 60,000 fr., in de trekking van de stad Luik op 31 augusti laatstleden gewonnen. Het winnend nummer werd op de gemeente kas aangeboden door de weduwe van eenen notaris, wonende in de gemeente Nimy (Frankrijk). Maar de stad had verbod gekregen van de 60,000 fr. af te leveren, van eene andere weduwe, welke dezelfde gemeente bewoont en die insgelijks haar recht op het uitkomen nummer wil doen gelden. De laatste beweert, dat zij in de papieren van wijlen haren echtgenoot eene nota gevonden heeft, waarin gemeld was, dat haar echtgenoot en de notaris, die in hun leven de beste vrienden van de wereld waren, de aktie samen gekocht hadden. Daar men de aktie niet in twee kon snijden, zoo bleef ze in de handen van den notaris. Zie daar echter den oorlog verklaard tusschen de twee weduwen. Degene die zich onrechtvaardig ontfutseld waant, wil hare rechten op de aktie door getuigen doen bevestigen. Doch zal men dit kunnen aannemen. Ziedaar wat de rechtbank zal te beslissen hebben en wat de advokaten niet weinig zal lastig vallen. In afwachting dat men de oplossing van dit vraagpunt zal kennen, heeft de tweede weduwe aan de vrouw van den notaris echter de toelating gegeven van de 60,000 fr. te ontvangen; doch zij heeft de voorzorgen genomen alvorens een waarborg te doen stellen. De 60,000 fr. zijn deze week betaald.

— Men schrijft uit Brugge, 30 januari :

Eene poging tot inbraak, is zaterdag avond, omtrent 10 1/2 ure gepleegd, ten huize van M. Reding, kapitein van 't voetvolk, te Slykens. Zijne woning, op weinig afstand van 't gesticht *Tioli* gelegen, is ten westen door eenen hof begrensd, van een leeg mauurken omringd. Op bovengemeld uur, was de kapitein in dienst in de stad, en zijne dame met hare kinderen bevonden zich in huis, alsook de beveldeger van den kapitein, die tot de terugkomst zijns meesters waakte. Gerucht in den hof hoorende,

meende de ordonnans dat het katten waren, en met eenen bezemsteel gewapend, begaf hij zich naar de achterplaats om de katten te verjagen. Nauwelijks had de soldaat de deur geopend, of hij werd door eenen kerel bij de kiel gevat. Twee andere kerels bevonden zich op weinig afstand van daar, en maakten zich gereed om hunnen gezell help te bieden. De soldaat verloor zijne koelbloedigheid niet en, uit zijne handen springende, begon hij zijnen besemsteel rondzwaaiende links en rechts slagen op de aanvallers uit te deelen, niet ophoudende luidkeels te roepen: *kapitein, kapitein! moord, schiet er op!* Mad Reding, eene zeer moedige vrouw, liep hem ter hulp, met een niet geladen revolver in de hand. De kwaaddoeners gingen loopen, nadat een hunner, met een mes, den dapperen soldaat aan den arm had gekwetst. De politie doet opzoeken om de plichtigen te ontdekken.

— Men schrijft uit Gent, 29 januari :

Mgr Braecq, bisschop van Gent, heeft te Rome op den feestdag van Sint-Pieterstoel, een sermooon gedaan voor de vlaamsche en hollandsche zonnaren, deelmakende van de vlaamsche Congregatie. Vijf honderd Belgen en Hollanders waren ten 4 ure 's namiddags vereenigd in de kerk van Sint Jan der Florentijnen.

Na het gezang der liederen van de Heilige Maagd, beklom Mgr Braecq den kansel en gaf eene treffende onderrichting over de plichten, welke die feestdag aan de kinderen der kerk herinnert.

Na het eindigen der plechtigheid, werd de Gentsche bisschop, op straat gekomen, omringd door talrijke Belgische en Hollandsche zonnaren, die hem bedankten voor zijne schoone leerrede en zijnen bisschopsring kusten, terwijl hij hun den zegen schonk.

— De aartsbischop van Vera-Cruz is in de stad Rome overleden.

— Men schrijft uit Charleroi, 30 januari :

Ergisteren heeft in den put St-Charles der koolmijn van den *Grand Potirier*, te Montigny sur Sambre, een smadelijk ongeluk plaats gehad dat aan vier werkheden het leven heeft gekost. Sedert twaalf of dertien maanden word 't er eenige aders van die mijn door het vuur vernield, en om het mijnerwerk in de nabijheid mogelijk te maken, had men het smelende gedeelte door eenen muur van vijf meters dikte van het overige afgescheiden. Doch de hitte is zoo hevig, dat de stenen, op gansch de breedte van den muur verkoold zijn, en dat het verblijf in de nabijge galerijen onmogelijk is. In eene dezer galerijen zijn vier werkheden, waarvan twee gehuwd, door den damp verasmacht.

Buitenlandsch nieuws.

Nederland.

In Heerlen, bij Maastricht, is door een' werkmans ter diepte van ongeveer 3 meters in den grond gevonden eene Romeinsche urn, in den vorm van eene kruik. De urn is van witte aarde; aan de eene zijde ontbreekt een oor, en uit het breedere gedeelte wordt een stuk gemist. Daar in denzelfden omtrek vele voorwerpen van dien aard gevonden zijn, vermoedt men, dat hier eene Romeinsche begraafplaats is geweest.

In de *Courr. de la Meuse* van Maastricht, wordt medegedeeld, dat bij het afbreken der oude kerk, te Kessel onder het hoofdaltaar werd gevonden een eenigzins geschilderd altaar van Romeinschen oorsprong. Dit altaar is vierkant, hoog 90 en breed 55 cm., van tafsteen, heeft een voetsel en een fries, en is versierd met drie bas-reliefs. Het altaar schijnt toegewijd te zijn geweest aan Minerva, Juno en Herkules. Men meent althans op het vlak ter linkerzijde het beeld van Minerva te herkennen; het hoofd ontbreekt echter, gelijk ook aan de beelden der twee andere bas-reliefs. Op de rechterzijde is eene vrouw afgebeeld, waar naast een pauze; dit zou Juno moeten voorstellen. De voorzijde is versierd met een figuur, die zeer beschadigd is. Om de forsche vormen van het beeld en het leeuwenvel, heeft men gemeend er Hercules in te zien. — De achterkant van het ouder draagt noch sieraad noch opschik. — Al moge men de vermelding van dezen vond niet dan met eenige reserve overnemen, zoo is zij merkwaaardig genoeg, om er de aandacht op te vestigen. De *Courr. de la Meuse* wijst bij deze gelegenheid op het feit, dat menigmaal bij het aanbreken van oude kerken, en vooral onder de hoofdaltaren, overblijfselen uit den heidenschen tijd, als standbeelden, votiefsteenen, altaren worden ontdekt, ja dat men zelfs menigmaal dergelijke oudheden in de muren der kerken vindt vastgemetseld, als b. v. in de St-Servaaskerk te Maastricht — en wie denkt hierbij niet aan den votiefsteen van Dodewaard?

Frankrijk.

MOORD TE PARIJS.

Gisteren avond ten 6 ure, zegt de *Patrie* van Parijs, werd de wijk van het *Elysée* door de tijdig van een verschrikkelijken moord in opschudding gebracht.

De kamerknecht van Mad Lombard, de *rus du Faubourg Saint-Honoré*, 83 bewonende, heeft zijne meesteres met eenen messteek vermoord en de kamermeid en de keukenmeid gevaarlijk gekwetst.

Gedurende den dag, zegt de *Figaro*, had de deestknecht geschil met Mad Lombard gehad. Des avonds, op het oogenblik dat zij hem bevoel de tafel te doen opdienen, sprong hij op haar en bracht haar eenen messteek in de keel toe.

Op haar geschreeuw kwam de kamerier toegesnel; doch de moordenaar sprong op haar toe en kweiste haar ijsrlijk. Eindelijk, toen de keukenmeid hare meesteres wilde ter hulp komen, werd zij door den moordenaar op den grond geworpen. In de worsteling bekwam zij eene ernstige wonde aan de hand.

Mad Lombard is ongeblikkelijk aan de gevolgen van hare wunde bezweken; men wanhoopt de kamerier te zullen kunnen redden.

Op het gedruisch der worsteling is een buurman, een behanger, in het huis gedrongen en heeft welhaast den moordenaar in de handen der stadsgraganten gelverd.

Men zegt, dat de moordenaar van belgischen oorsprong is. Ook verzekert men dat hij zich in dronken toestand bevond. Zie hier eene ontroerende inlichting: Het schijnt dat de echtgenoot van Mad Lombard, dit verschrikkelijke schouwspel heeft bijgewoond; doch dat hij, ten gevolge van lamheid, zijnen zetel niet kon verlaten en geene hulp verlenen aan zijne vrouw, welke onder zijne oogen vermoord werd.

De *Gazette des Tribunaux* bevat opzichthens dit verschrikkelijk toneel, nauwkeuriger inlichtingen. Wij nemen dezelve over:

Het huis dragende het nummer 83, in de *Rue Saint Honoré*, is gisteren het toneel van een hatelijk schelmsstuk geweest.

Omtrent 5 ure des namiddags, zag mad. Lombard, rentmeester, welke eene kamer van dit huis bewoont, haren kamerknecht, den genaamden Frans Lathoubert, oud 26 jaren, van belgischen oorsprong, naar het haar toeschouwen, in dronken toestand terugkeeren. Zij dreed hem hevige verwijtingen en zij zegde hem namelijk dat zij geloofde dat hij de pleger was van ontvreemdingen van wijn, welke in haren kelder hadden plaats gehad; daarna zich om hem niet meer bekommerende, trad zij in eene kamer, in welke M. Lombard, haar echtgenoot, te bed lag en die zoo ongelukkig is lam te zijn en zijne verstandsvermogens niet meer bezit.

Naar het schijnt, verhepen er een 20tal minuten waarna Lathoubert de kamer, met een overgroot mes gewapend, hetwelk hij uit de keuken had gehaald, binnentrad, rechtstreeks op mad. Lombard toesprong en haar zijn wapen in de keel plofte. De siek was zoo hevig en zoo gewelddadig toeggebracht, dat het hoofd bijna gansch van de romp was gescheiden.

Het slachtoffer wilde eenige stappen doen; zij viel welhaast, na de deur van den salon doorgaan te zijn, alwaar zij, zwevende in eenen bloedplas, uitgestrekt lag. Na verloop van eenige sekonden, bezweek de arme vrouw aan de gevolgen van hare wonde. Dit verschrikkelijke toneel had onder de oogen van den zieke plaats.

Toen Lathoubert Mad. Lombard zag vallen, verdween hij; hij snelde naar de kruken en wierp zich op de keukenmeid, zekere Felicie Friele, aan welke hij eenen messteek met zijn mes toebrengt.

De ongelukkige, zinneloos van schrik, uitte verscheurende kreten, welke gehoord werden, door het meisje Marie Tarbe, keukenmeid in dienst van Mad. de Fits-James, welke kamer zich onder die der familie Lombard bevindt. Marie Tarbe snelde naar beteden, en de keuken binnen tredende, zag zij hetgeen er had plaats gehad.

De moordenaar sprong op haar toe en trof haar op hare heurt met verscheidene messteken. De wonden der beide slachtoffers zijn niet gevaarlijk, niettegenstaande dezelve tamelijk zwaar zijn.

Alstoen, het alarm buiten gegeven zijnde, snelde men ter hulp van de ongelukkige vrouwen en werd Lathoubert aangehouden. M. Ludet, politie-kommissaris, deed hem eene eerste verhoor ondergaan, in hetwelk hij zijne misdaad bekende en verklaarde, dat hij mad. Lombard vermoord had, omdat zij hem onrechtvaardig verwijtingen had gedaan.